

Rijkswaterstaat Brede Afspraak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (RBA MVI)

Toepassing van criteria voor Maatschappelijk
Verantwoord Inkopen (MVI) binnen het cluster
GWW voor Rijkswaterstaat

Datum 11 maart 2021
Status Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat, Grote Projecten en Onderhoud
Informatie	Gerrit Knoeff
Telefoon	0610948577
E-mail	Gerrit.Knoeff@rws.nl
Vastgesteld door	"Programma Duurzaam Aanleg & Onderhoud" en Redactieraad GPO Inkoopcentrum GWW (ICG)
Datum	11 maart 2021
Status	Definitief
Versienummer	2.0

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Verplichtingen van de opdrachtnemer	6
3	MVI-eisen GWW	7
3.1	Civiele constructies	8
3.1.1	Duurzaam ontwerp houten constructie	8
3.1.2	Duurzaam ontwerp staalconstructie	8
3.1.3	Duurzaam hout	8
3.1.4	Milieuvriendelijke smeermiddelen voor bewegingswerken	9
3.2	Conserveringswerken	9
3.2.1	Oplosmiddelarme conserveringssystemen	10
3.2.2	Producten met lood- of chromaathoudende pigmenten	10
3.2.3	Leveren beheer- en onderhoudsplan	11
3.2.4	Milieumanagementsysteem	11
3.3	Openbare verlichting (OVL)	12
3.3.1	Ledverlichting	12
3.3.2	Levensduur ledsysteem	12
3.3.3	Dimbare OVL-installatie	12
3.3.4	Lichthinder wordt beperkt	12
3.4	Straatmeubilair	13
3.4.1	Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): meer dan 5% kunststof	13
3.4.2	Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): kunststofonderdelen voorzien van markering	13
3.4.3	Straatmeubilair (incl. Speeltoestellen): verven	14
3.4.4	Duurzaam hout	14
3.4.5	Speeltoestellen – kunststof	14
3.5	Gemalen	15
3.5.1	Energierendement van systeem	15
3.5.2	Energierendement van systeemdelen	15
3.5.3	Smeeroliën en hydraulische vloeistoffen	16
3.6	Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling	16
3.6.1	Ecotoxiciteit chemicaliën	16
3.7	Mobiele werktuigen uitbesteding	17
3.7.1	Emissie-eisen mobiele dieselwerktuigen met variabel toerental	17
3.7.2	Milieumanagementsysteem	17
3.7.3	Training in het nieuwe draaien	18
3.7.4	Onderhoud gebruikte mobiele werktuigen	18
3.8	Verkeersregelininstallaties	18
3.8.1	Diminrichting in regeltoestel	18
3.8.2	Energiezuinige lichtbronnen	19
3.8.3	Energiezuinige lampen voor scheepvaartseinen	19
3.9	Groenvoorzieningen	19
3.9.1	Vakbekwaam ontwerper en beheerder groenvoorziening	19
3.9.2	Verwerven van bloembollen	20

3.9.3 Boomkwekerijproducten van een genetische kwaliteit (buitenstedelijk)	20
3.9.4 Meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen (incl. sport- en speelvelden)	21
3.9.5 Ongewenste kruiden, ziekten en plagen (excl. sport- en speelvelden)	21
3.9.6 Groenvoorzieningen / Duurzaam ontwerp groenvoorziening	22
3.9.7 Plan en rapportage bemesting, bodemverbetering en bestrijding	22
3.10 Reiniging openbare ruimte	22
3.10.1 Verwijderen van graffiti met hogedrukwaterreiniger	22
3.10.2 Reiniging openbare ruimte / Ervaring met integraal plaagdiermanagement (IPM)	23
3.10.3 Reiniging openbare ruimte / Milieumanagementsysteem	23
3.10.4 Milieu-impact onkruidbestrijding op verhardingen	24
3.10.5 Plan van aanpak Plaagdierbeheersing	24

1 Inleiding

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd, in overeenstemming met het Rijksbeleid, om 100% maatschappelijk verantwoord in te kopen (voorheen 'duurzaam in te kopen'). Dit houdt in dat bij alle aanbestedingen / inkopen de minimeisen van het betreffende cluster van de MVI-criteriatool van toepassing zijn. Eén van deze clusters is bijvoorbeeld het cluster 'Grond-, weg- en waterbouw'.¹

De eisen zijn vastgelegd in de MVI-criteriatool² op ambitieniveau 1 (voorheen de 'Criteriadocumenten Maatschappelijk Verantwoord Inkopen', en daarvoor de 'Criteriadocumenten Duurzaam Inkopen'). De eisen worden periodiek geactualiseerd onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

De voor het werk³ vigerende eisen zijn de eisen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze versie van de RBA MVI. In het contract van waaruit naar deze RBA MVI verwezen wordt, staat aangegeven welke versie van deze RBA MVI van toepassing is. In deze RBA MVI kunnen eisen opgenomen zijn in aanvulling op de eisen uit de MVI-criteriatool.

De in de MVI-criteriatool opgenomen eisen ten aanzien van social return zijn niet overgenomen in de RBA MVI. Rijkswaterstaat geeft hier op een andere wijze invulling aan.

¹ Rijkswaterstaat heeft een verdergaande ambitie dan het opnemen van de minimeisen voor maatschappelijk verantwoord inkopen. Voor meer informatie over hoe Rijkswaterstaat invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord inkopen bij de aanbesteding en realisatie van werken, zie www.rijkswaterstaat.nl/duurzaaminkopen.

² Zie <https://www.mvicriteria.nl/nl>

³ Daar waar in deze RBA de term 'werk' staat, wordt tevens Meerjarig Onderhoud bedoeld.

2 Verplichtingen van de opdrachtnemer

Van toepassing zijnde criteria

1. De opdrachtnemer dient voor alle door hem uit te voeren werkzaamheden te bepalen welke productgroepen met MVI-criteria zoals vastgelegd in hoofdstuk 3 van dit document van toepassing zijn op het onderhavige werk.
2. Wanneer het werk onderdeel is van het cluster 'Grond-, weg- en waterbouw', dan zijn de van toepassing zijnde eisen opgenomen in hoofdstuk 3 van dit document.
3. De opdrachtnemer dient invulling te geven aan de van toepassing zijnde eisen opgenomen in hoofdstuk 3 van dit document en aan de expliciete en impliciete doelstellingen die daarbij in de toelichting zijn verwoord.
4. De opdrachtnemer dient aan te tonen dat voldaan wordt aan de van toepassing zijnde eisen opgenomen in hoofdstuk 3 van dit document en aan de expliciete en impliciete doelstellingen die daarbij in de toelichting zijn verwoord.

Bewijsmiddelen

5. De opdrachtnemer dient aan te tonen dat aan de eisen voldaan is overeenkomstig de vereisten aan zijn kwaliteitsmanagementsysteem zoals gesteld in het contract.

3 MVI-eisen GWW

Voor de GWW-werken van Rijkswaterstaat zijn de eisen op Ambitieniveau 1 uit de MVI-criteriatool (www.mvicriteria.nl) onder het cluster 'Grond-, Weg- en Waterbouw' van toepassing. Het betreft de productgroepen:

1. Civiele constructies
2. Conserveringswerken
3. Openbare verlichting
4. Straatmeubilair
5. Gemalen
6. Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling
7. Mobiele werktuigen uitbesteding
8. Verkeersregelininstallaties
9. Groenvoorzieningen
10. Reiniging openbare ruimte

Voor de GWW-werken van Rijkswaterstaat zijn de eisen op Ambitieniveau 1 uit de MVI-criteriatool (www.mvicriteria.nl) onder het cluster "Grond-, Weg- en Waterbouw" geselecteerd en op de volgende pagina's opgenomen. De eisen zijn van toepassing op alle GWW-werken van Rijkswaterstaat.

Indien een van toepassing zijnde eis uit de MVI-tool is opgenomen in de Vraagspecificatie en de inhoud hiervan gelijk is aan de eis uit de MVI-tool, dan wordt bij de desbetreffende eis de volgende tekst opgenomen: Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.1 Civiele constructies

3.1.1 Duurzaam ontwerp houten constructie

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS;
- **Criteriumcode:** 029.01

Eis

Constructies met hout die worden blootgesteld aan weer en wind) zijn zo ontworpen dat geen (hemel)water kan blijven staan en/of geen capillair vocht in kan trekken.

Bovenbeschreven beginsel staat o.a. weergegeven in het CUR-rapport 213 'Hout in de GWW-sector duurzaam detailleren'.

Door goed te detailleren en gebruik te maken van de geschikte houtsoorten, kunnen constructies gemaakt worden met een hoge levensduur. In het rapport worden algemene regels gegeven voor het goed detailleren.

Een nadere bepaling van het beginsel kan zijn:

- Kopse vlakken van hout zijn afgeschermd van vocht;
- Bij de toepassing van een houten vlak tegen een ander vlak wordt een afstand tussen deze vlakken aangehouden van minimaal 8 mm (met uitzondering van gevingerlast hout).

Meer informatie over toe te passen houtsoorten en detaillering van houten constructies is te vinden op de website van Houtdatabase.

3.1.2 Duurzaam ontwerp staalconstructie

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 029.02

Eis

Het ontwerp en de ontwerpdetailering van staalconstructies voldoen aan de volgende duurzaamheidsprincipes:

- De staalconstructie is zo ontworpen dat er geen (hemel)water in kan blijven staan en vuil zich niet kan ophopen;
  - In de staalconstructie zijn scherpe randen afgerond;
- Deze eis uit de RBA is van toepassing en is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.1.3 Duurzaam hout

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 029.07

Eis

Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren (hout)producten dient te voldoen aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber" ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, inclusief de bijbehorende beoordelingsmethode .

Hout dat onder een certificeringssysteem wordt geleverd, dient vergezeld te gaan van de op de levering betrekking hebbende factuur en/of pakbon van de opdrachtnemer. Facturen dienen te zijn voorzien van:

- naam en adresgegevens van de opdrachtgever en de opdrachtnemer;
- datum uitgifte;
- houtsoort en/of productbeschrijving;
- volume of aantal van het geleverd product;
- de naam van het certificeringssysteem, de claim (bijv. FSC 100% of PEFC gecertificeerd);
- Chain-of-Custody certificaatnummer van de leverancier.

Verificatie

- Certificaat van de voor dit dossier verantwoordelijke staatssecretaris toegelaten certificeringssystemen, geldend op datum van aankondiging. Voor alle goedgekeurde certificeringssystemen, zie de rechterkolom van de tabel judgements;
- Alternatief en verifieerbaar bewijs waaruit blijkt dat aan de gestelde eis wordt voldaan. Als hulpmiddel bij het leveren van alternatief bewijs kan de opdrachtnemer gebruik maken van Documents for Category B evidence.

3.1.4 Milieuvriendelijke smeermiddelen voor bewegingswerken

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 029.12

Eisen

1. Bij onderhoud dienen motorsmeeroliën met een lage viscositeit te worden gebruikt of geregenereerde smeeriën met ten minste 25% geregenereerde basisoliën. Smeeriën met een lage viscositeit zijn die in de categorie SAE 0W30, SAE-5W30 of gelijkwaardig.
2. Hydraulische vloeistoffen en vetten mogen niet voorzien zijn van een gevarenaanduiding voor milieu of gezondheid of een waarschuwingszin (R-zinnen) ten tijde van de toepassing (laagste classificatielimiet in Verordening (EG) nr. 1272/2008.
3. Er wordt geen afwijking toegestaan van het verbod in artikel 6, lid 6, van Verordening (EG) nr. 66/2010 voor stoffen die beschouwd worden als zeer zorgwekkend en die zijn opgenomen in de lijst zoals bedoeld in artikel 59 van Verordening (EG) nr. 1907/2006, voor zover die aanwezig zijn in concentraties van meer dan 0,010 gewichtsprocent in mengsels.
4. Het koolstofgehalte uit hernieuwbare grondstoffen moet groter dan of gelijk aan 45% zijn.
5. De cumulatieve massaconcentratie van aanwezige stoffen die zowel niet biologisch afbreekbaar als bio-accumulatief zijn, mag niet meer dan 0,1 gewichtsprocent bedragen.

Verificatie

Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan:

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. (Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op de website van PIANOo). Producten met het Europese Ecolabel voldoen aan de gestelde eisen 1 t/m 5. Op de website van RVO is een lijst beschikbaar van oliën en vetten die voldoen aan de eisen van het Europese Ecolabel;
- Rapport, of andere documentatie van een onafhankelijk deskundige, waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan;
- Of gelijkwaardig.

3.2 Conserveringswerken

3.2.1 Oplosmiddelarme conserveringssystemen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 030.01

Eis

Het samengestelde conserveringssysteem moet worden opgebouwd met conserveringsproducten waarvan het aandeel vluchtige organische stoffen (VOS) onderstaande grenswaarden per liter conserveringsproduct niet overschrijdt.

Onder conserveringssysteem wordt verstaan: het samenstel van bij de conserveringsopdracht te gebruiken conserveringsproducten en de toepassing daarvan bij de conserveringswerkzaamheden.

Maximale grenswaarden voor het VOS gehalte van verven en vernissen:

*Productsubcategorie-	*Type-	*g/l (*)
*a- Matte coatings voor wanden en plafonds (glans $\leq 25^\circ$ -60°)	WG	30
	SG	30
*b- Glanzende coatings voor wanden en plafonds (glans $> 25^\circ$ -60°)	WG	100
	SG	100
*c- Buitenmuren minerale ondergrond	WG	40
	SG	430
*d- Hout- en metaalverven voor binnen- en buitendecoratie en voor interieur- en gevelbekleding	WG	130
	SG	300
*e- Vernissen en houtbeitsen voor houtwerk binnen en buiten, inclusief dekkende houtbeitsen	WG	130
	SG	400
*f- Houtbeitsen met minimale laagdikte voor binnen en buiten	WG	130
	SG	700
*g- Primers	WG	30
	SG	350
*h- Hechtprimers	WG	30
	SG	750
*i- Performante eencomponentcoatings	WG	140
	SG	500
*j- Performante tweecomponentcoatings voor specifiek eindgebruik zoals vloeren	WG	140
	SG	500
*k- Meerkleurige coatings	WG	100
	SG	100
*l- Coatings met decoratieve effecten	WG	200
	SG	200

(*) g/l = gebruiksklaar product

Verificatie

- productdata en -bladen waaruit blijkt dat aan bovenstaande eisen wordt voldaan;
- of gelijkwaardig.

3.2.2 Producten met lood- of chromaathoudende pigmenten

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 030.02

Eis

In toe te passen conserveringsproducten mag geen pigment met lood of chroom-6 zijn verwerkt.

Verificatie

- analyse en/of productdata en -bladen waaruit blijkt dat aan bovenstaande eis wordt voldaan;
- of gelijkwaardig.

3.2.3 Leveren beheer- en onderhoudsplan

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** CB
- **Criteriumcode:** 030.04

Eis

Bij de oplevering van het conserveringswerk dient de opdrachtnemer een beheer- en onderhoudsplan te leveren, waarin de omvang van de te nemen inspectie- en onderhoudsmaatregelen met betrekking tot de conservering en een raming van de bij deze maatregelen behorende kosten voor een bepaalde periode (van bijvoorbeeld 25 jaar) staan weergegeven.

De eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.2.4 Milieumanagementsysteem

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** GE
- **Criteriumcode:** 030.07

Eis

De opdrachtnemer beschikt voor dat deel/die delen van de organisatie dat/die betrokken is/zijn bij de uitvoering van de opdracht over een managementsysteem waarin ten minste de volgende onderwerpen zijn geregeld:

- milieubeleidsuitgangspunten van de organisatie;
- concrete maatregelen die de opdrachtnemer heeft getroffen of gaat treffen om de milieubelasting van de **bedrijfsprocessen** die verband houden met de uitvoering van de opdracht te verminderen of te voorkomen, in elk geval ten aanzien van [x];
- hoe bovenstaande milieuaspecten van de organisatie worden gemonitord en geherwaardeerd als basis voor continue verbetering met specifieke aandacht voor de in deze criteria opgenomen milieuaspecten;
- hoe aandacht wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van medewerker(s) en toeleverancier(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten; dat naleving van de op de verlangde prestatie(s) geldende milieuwetgeving is geborgd.

Verificatie

- ISO 14001-certificaat, EMAS-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat;
- verklaring dat de milieuzorg een structureel onderdeel uitmaakt van de dagelijkse bedrijfsvoering, van een onafhankelijke auditor, accountant of (geaccrediteerde) certificatie-instelling met aantoonbare kennis van zaken;
- of gelijkwaardig.

3.3 Openbare verlichting (OVL)

3.3.1 Ledverlichting

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 033.01

Eis

In nieuwe situaties en bij vervanging/vernieuwing in bestaande situatie is het toepassen van ledverlichting het uitgangspunt.

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.3.2 Levensduur ledsysteem

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 033.02

Ledsystemen die worden toegepast, dienen een verwachte levensduur van 80.000 branduren te hebben en te voldoen aan L80F10 (LxFy waarde) en Tq 25°C.

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.3.3 Dimbare OVL-installatie

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 033.03

Eis

Bij nieuwbouw van OVL-installaties en bij vervanging van armaturen van bestaande OVL-installaties langs verkeerswegen: De OVL-installaties dienen dimbaar te zijn.

Bij nieuwbouw van OVL-installaties en bij vervanging van armaturen van bestaande OVL-installaties in woon- en verblijfsgebieden: De OVL-installaties dienen dimbaar te zijn.

Deze eis uit de RBA is van toepassing en is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.3.4 Lichthinder wordt beperkt

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 033.04

Eis

De lichtuitstraling van de OVL-installatie moet vallen binnen de grenswaarden als gesteld in de Richtlijn Lichthinder 2020 van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV).

Aan de Richtlijn Lichthinder dient te worden voldaan voor zover deze van toepassing is verklaard in de Vraagspecificatie.

Toelichting

De richtlijn lichthinder geeft grenswaarden voor lichtuitstraling. Als lichthinder wordt bedoeld het ten gevolge van lichtuitstraling van de OVL-installatie optreden van overlast bij mens, plant of dier. De Richtlijn Lichthinder 2020 kan gevonden worden op de website van de NSVV.

Verificatie

De opdrachtnemer kan worden gevraagd om documenten te overleggen waaruit blijkt dat aan deze eis is voldaan en dat dit op een valide wijze is bepaald.

3.4 Straatmeubilair

3.4.1 Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): meer dan 5% kunststof

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 035.01

Eis

Voor straatmeubilair waarvan meer dan 5% van de massa van het eindproduct uit kunststoffen bestaat, dient van de totale hoeveelheid kunststoffen ten minste 90% (gewichtsprocenten binnen een product) gerecycled materiaal te zijn. Voor straatmeubilair is dit post-consumer materiaal, bij speeltoestellen mag ook pre-consumer materiaal gebruikt worden.

Post-consumer wil zeggen dat het de fabriek waar het kunststof wordt geproduceerd heeft verlaten. Bij pre-consumer is dit niet het geval (bijv. snijafval bij de productie).

Deze eis geldt niet:

- Indien de opdrachtnemer hergebruikte* of refurbished producten levert;
- Voor de toepassing van:
  - kunststoffen in touw en vezelversterkte kunststoffen;
  - transparante of gekleurde overkappingen (vanwege vertroebeling).

*Definitie hergebruikte producten: producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest in dezelfde, oorspronkelijke vorm. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

3.4.2 Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): kunststofonderdelen voorzien van markering

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 035.02

Eis

Kunststoffen onderdelen met een gewicht groter dan of gelijk aan 25 gram en een voor markering beschikbaar oppervlak van minstens 2 cm² dienen zichtbaar gemarkeerd te zijn met een symbool of afkorting zoals beschreven in ISO 11469 of ISO 1043. Uitgezonderd zijn onderdelen waarvan de markering vanwege technische redenen niet mogelijk is.

3.4.3 Straatmeubilair (incl. Speeltoestellen): verven

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 035.03

Eis

Het vluchtige organische verbinding (VOS) gehalte (excl. water) voor verven met een spreidend vermogen van ten minste 15 m²/l en voor vernissen die worden toegepast op hout, dient maximaal 250 g/l (met een dekkraft van 98%) te bedragen. Voor de overige verfproducten (vernissen, houtbeitsen, vloercoatings, vloerverven en verwante producten) is dat maximaal 180 g/l.

Een VOS is een organische verbinding die, onder normale druk, een kookpunt (of beginkookpunt) heeft dat lager is dan of gelijk aan 250°C.

Verificatie

- Europees Ecolabel voor verven en vernissen, of een gelijkwaardig keurmerk;
- Of gelijkwaardig.

3.4.4 Duurzaam hout

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 035.05

Eis

Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren (hout)producten dient te voldoen aan de 'Dutch Procurement Criteria for Timber' ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, inclusief de bijbehorende beoordelingsmethode.

Hout dat onder een certificeringssysteem wordt geleverd, dient vergezeld te gaan van de op de levering betrekking hebbende factuur en/of pakbon van de opdrachtnemer. Facturen moeten zijn voorzien van:

- naam en adresgegevens van de opdrachtgever en de opdrachtnemer;
- datum uitgifte;
- houtsoort en/of productbeschrijving;
- volume of aantal van het geleverd product;
- naam van het certificeringssysteem en de claim (bijv. FSC 100% of PEFC gecertificeerd);
- Chain-of-Custody certificaatnummer van de leverancier.

Verificatie

- Certificaat van de voor dit dossier verantwoordelijke staatssecretaris toegelaten certificeringssystemen, geldend op de datum van aankondiging. Voor alle goedgekeurde certificeringssystemen, zie de rechterkolom van de tabel judgements;
- Alternatief en verifieerbaar bewijs waaruit blijkt dat aan de gestelde eis wordt voldaan. Als hulpmiddel bij het leveren van alternatief bewijs kan de opdrachtnemer gebruik maken van Documents for Category B evidence.

3.4.5 Speeltoestellen – kunststof

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 035.10

Eis

Voor speeltoestellen waarvan meer dan 25% van de massa van het eindproduct uit kunststoffen bestaat, dient van de totale hoeveelheid kunststoffen ten minste 50% (gewichtsprocenten binnen een product) gerecycled materiaal te zijn. Naast post-consumer materiaal mag ook pre-consumer materiaal gebruikt worden.

Post-consumer wil zeggen dat het de fabriek waar het kunststof wordt geproduceerd heeft verlaten. Bij pre-consumer is dit niet het geval (bijv. snijafval bij de productie).

Deze eis geldt niet voor de toepassing van kunststoffen in:

- touw en vezelversterkte kunststoffen;
- transparante of gekleurde overkappingen, vanwege vertroebeling.

3.5 Gemalen

3.5.1 Energierendement van systeem

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 037.01

Eis

Het systeem moet een energierendement hebben van minimaal [x]% in het bedrijfspunt/de bedrijfspunten [x] en een opvoerhoogte van [x] meterwaterkolom (mwk) gedurende een periode van [x] jaar gemeten volgens methode ISO 9906.

Onder het systeem wordt verstaan: [x] .

Verificatie

- Bij de controle van de opgave van het rendement kan gebruik gemaakt worden van een pomptest, garantiemeting, of een gelijkwaardige methode.

Boetebepaling

Bij oplevering wordt het rendement van de pomp + elektromotoren + (indien aanwezig) frequentieregelaar gemeten volgens methode ISO 9906.

Mocht blijken dat het gemeten rendement lager uitvalt dan in de aanbieding is opgegeven, dan betaalt de leverende partij over elke procent lager rendement een boete [x].

3.5.2 Energierendement van systeemdelen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 037.03

Eisen

Een te leveren pomp, elektromotor en/of ventilatiesysteem dient te voldoen aan de volgende eisen:

1. Het hydraulisch rendement van de pomp is minimaal [x]% bij het bedrijfspunt [x] m³/min en statische opvoerhoogte van [x] mwk.
2. Het rendement van een droog opgestelde elektromotor van een pompinstallatie gemeten volgens IEC 60034-2-1:2014 dient groter te zijn dan 95%. Voor elektromotoren tot 90kW moet minimaal een klasse IE3 motor worden toegepast.
3. Het ventilatiesysteem voldoet ten minste aan klasse SFP 2 volgens NEN-EN 16798-3:2017.

Boetebepaling

Bij oplevering wordt het rendement van de pomp + elektromotoren + (indien aanwezig) frequentieregelaar gemeten volgens methode ISO 9906.

Mocht blijken dat het gemeten rendement lager uitvalt dan in de aanbidding is opgegeven, dan betaalt de leverende partij over elke procent lager rendement een boete [x].

3.5.3 Smeeroliën en hydraulische vloeistoffen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 037.04

Eisen

1. Bij onderhoud dienen smeeroliën met een lage viscositeit te worden gebruikt of geregenereerde smeeroliën met ten minste 25% geregenereerde basisoliën. Smeeroliën met een lage viscositeit zijn die in de categorie SAE 0W30, SAE-5W30 of gelijkwaardig.
2. Hydraulische vloeistoffen en vetten mogen niet voorzien zijn van een gevarenaanduiding voor milieu of gezondheid of een waarschuwingszin (R-zinnen) ten tijde van de toepassing (laagste classificatielimiet in Verordening (EG) nr. 1272/2008 of Richtlijn 99/45/EG van de Raad).
3. Er wordt geen afwijking toegestaan van het verbod in artikel 6, lid 6, van Verordening (EG) nr. 66/2010 voor stoffen die beschouwd worden als zeer zorgwekkend en die zijn opgenomen in de lijst zoals bedoeld in artikel 59 van Verordening (EG) nr. 1907/2006, voor zover die aanwezig zijn in concentraties van meer dan 0,010 gewichtsprocent in mengsels.
4. Het koolstofgehalte uit hernieuwbare grondstoffen moet groter dan of gelijk aan 45% zijn.
5. De cumulatieve massaconcentratie van aanwezige stoffen die zowel niet biologisch afbreekbaar als bio-accumulatief zijn, mag niet meer dan 0,1 gewichtsprocent bedragen.

Verificatie

- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan;
- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. (Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op de website van PIANOo). Producten met het Europese Ecolabel voldoen aan de gestelde eisen 1 t/m 5. Op de website van RVO is een lijst beschikbaar van oliën en vetten die voldoen aan de eisen van het Europese Ecolabel;
- Rapport, of andere documentatie van een onafhankelijk deskundige, waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan;
- Of gelijkwaardig

3.6 Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling

3.6.1 Ecotoxiciteit chemicaliën

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 038.01

Eis

De toe te passen chemicaliën waarop de ABM-klassenindeling van toepassing is, dienen te voldoen aan ABM-klasse B of C.

3.7 Mobiele werktuigen uitbesteding

3.7.1 Emissie-eisen mobiele dieselwerktuigen met variabel toerental

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 040.01

Eis

De in te zetten mobiele dieselwerktuigen met motoren met een variabel toerental dienen ten minste te voldoen aan de volgende Fasenormen (vgl. richtlijn 2004/26/EG):

- 19 kW tot 37 kW vermogen: Fasenorm III-A;
- 37 kW tot 56 kW vermogen: Fasenorm III-B;
- 56 kW tot 560 kW vermogen: Fasenorm IV.

De in te zetten mobiele dieselwerktuigen met motoren met een constant toerental dienen ten minste te voldoen aan Fasenorm II (vgl. verordening (EU) 2016/1628).

Verificatie

De opdrachtnemer kan worden gevraagd om een afschrift van de conformiteitsverklaring van de voor de uitvoering van de opdracht in te zetten mobiele dieselwerktuigen. Hieruit is onder andere af te leiden welke emissie(s) aan het type/de typen werktuigen is/zijn toegekend.

3.7.2 Milieumanagementsysteem

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** GE
- **Criteriumcode:** 040.03

Eis

De opdrachtnemer dient voor dat deel/die delen van de organisatie dat/die betrokken is/zijn bij de uitvoering van de aanbestede opdracht te beschikken over een managementsysteem waarin ten minste de volgende onderwerpen zijn geregeld:

- de concrete maatregelen die zijn of worden getroffen om de milieubelasting van de bedrijfsprocessen die verband houden met de uitvoering van de opdracht, zoals het gebruik van biologische smeermiddelen, bandenspanning controle en beheer, het gebruik van load sensing technologie en hydraulische olie en de wijze waarop met koelmiddelen wordt omgegaan, te verminderen;
- dat naleving van de desbetreffende milieuwetgeving is geborgd;
- dat aandacht wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van medewerker(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten;
- hoe de voor deze opdracht relevante milieuaspecten worden gemonitord als basis voor kwaliteitsgarantie.

Op de website van [EMAS] (http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm) is meer informatie te vinden.

Verificatie

De opdrachtnemer kan worden gevraagd om documentatie te overleggen waaruit blijkt dat aan bovenstaande eisen wordt voldaan. Een milieuzorgsysteem zoals ISO 14001 of EMAS toont aan dat een bedrijf of organisatie een systematisch milieumanagementsysteem hanteert voor het behandelen van relevante milieukwesties tijdens dagelijkse activiteiten. Het certificaat dient de in de eis gestelde

onderwerpen te betreffen (concrete maatregelen, borging van naleving milieuwetten, bewustwording personeel, monitoring).

Op de website van Stichting Coördinatie en Certificatie Milieu- en Arbo-managementsystemen (SCCM) is een database te vinden waarin alle ISO 14001-certificaten zijn opgenomen van in Nederland door de RvA geaccrediteerde certificatie-instellingen. Wanneer een certificaat er onverhoopt niet op mocht staan, dan kan contact worden gezocht met de betreffende certificatie-instelling. Op www.sccm.nl zijn de contactgegevens te vinden.

3.7.3 Training in het nieuwe draaien

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 040.04

Eis

Het aandeel van de machinisten en/of uitvoerders, voormannen en planners welke bij de uitvoering van de opdracht is betrokken en de erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd is minimaal 25%.

Daarnaast hebben alle projectmedewerkers bij de start van het project een projectspecifieke introductie ontvangen met aandacht voor Het Nieuwe Draaien.

Verificatie

De opdrachtnemer kan worden gevraagd een lijst van actieve werknemers op het project en certificatie van erkende instelling/trainer te overleggen. De opdrachtnemer dient een overzicht van de projectspecifieke introductie en presentielijsten in na de start van het project.

3.7.4 Onderhoud gebruikte mobiele werktuigen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 040.07

Eis

Voor de in te zetten mobiele werktuigen dient te worden aangetoond dat er structureel en hoogwaardig onderhoud is gepleegd met aandacht voor de aspecten:

- Toepassen correcte machine-instellingen op basis van fabrieksspecificatie;
- Uitvoeren van periodieke materieelkeuring;
- Voorgeschreven uitvoering van het onderhoudsprogramma.

Verificatie

Schriftelijke verklaring van de gebruiker waaruit blijkt dat de machine bij aflevering correct is ingesteld (afleveringsbeurt door leverancier voldoet ook), de machine volgens een periodiek keuringssysteem wordt gekeurd (kopie keuringsformulier of keuringssticker voldoet ook) en regulier onderhouden wordt middels een onderhoudsprogramma (kopie onderhouds-/servicecontract voldoet ook).

3.8 Verkeersregelinstallaties

3.8.1 Diminrichting in regeltoestel

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS

- **Criteriumcode:** 041.01

Eisen

1. Bij nieuwbouw dient een regeltoestel met diminrichting toegepast te worden, conform paragraaf 2, lid 4 van de Regeling Verkeerslichten van 1 juli 2019
2. Bij bestaande VRI-installaties dient een diminrichting te worden toegepast als dit technisch mogelijk is, zonder meerkosten, en als de roodlicht- en lampbewaking blijven functioneren.

3.8.2 Energiezuinige lichtbronnen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 041.02

Eis

Energiezuinige lichtbronnen volgens Klasse II lichtbronnen.

3.8.3 Energiezuinige lampen voor scheepvaartseinen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 041.04

Eis

Bij nieuwbouw of complete vervanging van scheepvaartseinen dienen Led2-lampen (of lampen met een vergelijkbare energiezuinigheid en levensduur), met 2 dimstanden en een HR dimtrafo te worden geïnstalleerd.

Verificatie

- KEMA-keur;
- Of gelijkwaardig.

3.9 Groenvoorzieningen

3.9.1 Vakbekwaam ontwerper en beheerder groenvoorziening

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** GE
- **Criteriumcode:** 043.01

Eis

De opdrachtnemer dient te beschikken over vakbekwame ontwerper(s) en/of beheerders met expertise op het gebied van duurzaamheid bij groenvoorzieningen.

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.9.2 Verwerven van bloembollen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 043.02

Eisen

Ten minste 90% (berekend op basis van de aankoopssom) van de te gebruiken bloembollen voldoet aan de volgende eisen:

1. Bij de teelt van bloembollen zijn bepalingen ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen van toepassing van de meest recente versie van het On the way to PlanetProof schema 'plantaardige producten':
  - a. Gewasbeschermingsmiddelen uit bijlage 2c, lijst I zijn niet toegestaan.
  - b. Er zijn aantoonbaar compenserende maatregelen genomen voor gewasbeschermingsmiddelen uit bijlage 2c, lijst II.
  - c. Overige wettelijk toegelaten gewasbeschermingsmiddelen die niet zijn genoemd in lijst I en lijst II van bijlage 2c., zoals de groene middelen / laag risico-stoffen uit **bijlage 2b**, mogen onder de wettelijke voorwaarden worden gebruikt indien de maximale hoeveelheid actieve stof beneden de norm uit bijlage 1 blijft (actieve stofnorm).
  - d. De eisen 2.4 en 2.5 (maatregelen om de emissie van gewasbeschermingsmiddelen in het milieu te beperken) zijn aantoonbaar toegepast. In het geval het afsluiten van het contract en de levering in twee opeenvolgende kalenderjaren plaatsvindt, kan, indien aanwezig, de lijst toegestane middelen van één van deze jaren gebruikt worden.
2. Bij de teelt van bloembollen zijn voor de bemesting de wettelijke gebruiksnormen gehanteerd en is de organische stofbalans op bedrijfsniveau berekend. Hierbij moet inzichtelijk worden gemaakt dat het bedrijf streeft naar een positieve organische stofbalans (jaarlijkse aanvoer van effectieve organische stof (EOS) is minimaal gelijk aan afbraak).
3. Bij levering zit een lijst van de geleverde bloembollen met een opgave van de producten die voldoen aan de gestelde eisen en het daaruit afgeleide percentage van het totaal aan producten dat voldoet.

Verificatie

- Certificaat afgegeven door een geaccrediteerde certificerende instelling, zoals:
  - On the way to PlanetProof;
  - Groenkeur boomkwekerijproducten;
  - MPS met aanvullend duurzaamheidscertificaat of -verklaring (voor het voldoen aan de lijst met toegestane gewasbeschermingsmiddelen uit het On the way to PlanetProof schema);
  - biologische keurmerken, zoals EU Bio keurmerk, EKO-keur, Demeter;
  - gelijkwaardig certificaat.
- Registratie van de bij de teelt van de geleverde bloembollen gebruikte gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen, met van toepassing zijnde berekeningen waaruit blijkt dat binnen de gestelde normen is gebleven en bewijs van compenserende- en emissiebeperkende maatregelen. Deze registratie, berekeningen en compenserende- en emissiebeperkende maatregelen moeten zijn geacordeerd door een onafhankelijke deskundige derde (zoals een geaccrediteerde certificerende instelling). Het document kan per boomkwekerijproduct of partij bloembollen zijn opgesteld, of de geaggregeerde gegevens van meerdere producten bevatten.
- Of gelijkwaardig.

3.9.3 Boomkwekerijproducten van een genetische kwaliteit (buitenstedelijk)

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 043.04

Eis

Bij de inkoop van boomkwekerijproducten voor de groentypen Bos, Bosplantsoen, Bomen en Natuurterreinen, bestemd voor toepassing in het buitenstedelijk gebied, is ten minste 35% (in aantallen) geleverd van een herkomst/cultivar die vermeld staat in de meest recente Rassenlijst Bomen.

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.9.4 Meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen (incl. sport- en speelvelden)

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 043.06

Eis

Het toepassen van meststoffen en/of bodemverbeteraars gebeurt conform een recente bodemanalyse (niet ouder dan drie jaar) en bijbehorend advies, uitgevoerd door een geaccrediteerd laboratorium en een ter zake kundig adviesbureau.

- De bodemanalyse omvat minimaal:
  - pH waarde en kalkbehoefte;
  - gehalte fosfaat, kali, magnesium, zwavel en stikstof;
  - organische stof en lutumgehalte.
- Het advies aangaande bemesting
  - geeft aan welke minimale hoeveelheid bemesting nodig is voor behoud van de kwaliteit van de beplanting gezien de staat van de bodem en de behoefte van de beplanting;
  - geeft, indien bemesting nodig is, aan welk type (of combinatie van typen) meststof(fen) moet worden gebruikt bij aanplant en eventueel in de onderhoudsfase met het oog op minimaal risico op uitspoeling;
  - biedt alleen ruimte voor incidentele tussentijdse extra stikstofbemesting, als de uitvoerder telkens met een N-mineraal monster aantoont dat dit nodig is voor het behoud van de kwaliteit van de beplanting.
- Het advies aangaande bodemverbetering
  - geeft aan of bodemverbeteraars nodig zijn voor het behoud of de verbetering van de kwaliteit van de bodem en het van nature aanwezige bodemleven;
  - geeft, indien bodemverbetering gewenst is, aan welk type(s) bodemverbeteraar gewenst is/zijn en hoe deze keuze aansluit op de bemestingsbehoefte van het plantmateriaal.

3.9.5 Ongewenste kruiden, ziekten en plagen (excl. sport- en speelvelden)

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 043.07

Eis

Bij de uitvoering van de werkzaamheden worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt, tenzij in de volgende gevallen en na toestemming of opdracht van de opdrachtgever:

1. Bestrijding van invasieve soorten noodzakelijk is i.v.m. (verwachte) overlast en risico voor de volksgezondheid';
en

2. Er kan worden aangetoond dat mechanische bestrijding niet voldoende werkt.

Verificatie

- Barometer Duurzaam terreinbeheer Zilver of Goud;
- of gelijkwaardig.

3.9.6 Groenvoorzieningen / Duurzaam ontwerp groenvoorziening

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 043.09

Eis

In het ontwerp van de groenvoorziening worden planten gekozen die geschikt zijn voor de omstandigheden op de groeiplaats.

Met geschikt zijn, wordt bedoeld dat het plantmateriaal volgens beschikbare vakkennis goed zou moeten aanslaan en groeien in omstandigheden (bodemgesteldheid, vochthuishouding, lichtval et cetera) zoals die bij de groeiplaats aanwezig zullen zijn, zonder het toevoegen van bodemverbeteraars. In een bij het ontwerp geleverde duurzaamheidsparagraaf zal worden beschreven hoe hier invulling aan gegeven is en wat de bijbehorende nazorg zou moeten zijn.

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.9.7 Plan en rapportage bemesting, bodemverbetering en bestrijding

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** CB
- **Criteriumcode:** 043.11

Eis

De opdrachtnemer dient voorafgaande aan de beplantings- en onderhoudswerkzaamheden te overhandigen:

- bodemanalyse;
- advies aangaande bemesting en bodemverbetering;
- werkplan waarin vermeld staat hoe en wanneer het onderhoud wordt uitgevoerd conform het advies uit het criterium Toepassen meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen (incl. sport- en speelvelden) en de eisen uit Bestrijden van ongewenste kruiden, ziekten en plagen (excl. sport- en speelvelden).
- Uitgangspunt is dat de juiste beplanting op de juiste plek komt en dus zo min mogelijk bijbemesting etc. nodig is.

De opdrachtnemer dient periodiek over de uitgevoerde werkzaamheden te rapporteren.

3.10 Reiniging openbare ruimte

3.10.1 Verwijderen van graffiti met hogedrukwaterreiniger

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS

- **Criteriumcode:** 044.01

Eis

Graffitiverwijdering van andere objecten dan gevels moet gebeuren met een hogedrukwaterreiniger (met eventueel het gebruik van reinigingsmiddelen) voorzien van een scheidingssysteem waardoor het vuile water opgevangen wordt en daarna verwerkt kan worden. Bijvoorbeeld met een waterrecyclesysteem dat het reinigingswater opvangt, filtert en hergebruikt.

3.10.2 Reiniging openbare ruimte / Ervaring met integraal plaagdiermanagement (IPM)

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** GE
- **Criteriumcode:** 044.03
- *Eis*
- De inschrijver beschikt op het moment van inschrijven over ervaring met Integraal Plaagdiermanagement (IPM). Deze geschiktheidseis geldt voor het beheersen van alle soorten plaagdieren. Tevens onderbouwt de inschrijver hoe de principes van IPM toegepast worden.

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.10.3 Reiniging openbare ruimte / Milieumanagementsysteem

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** GE
- **Criteriumcode:** 044.04

Eis

De opdrachtnemer dient voor dat deel/die delen van de organisatie dat/die betrokken is/zijn bij de uitvoering van de aanbestede opdracht te beschikken over een managementsysteem waarin ten minste de volgende onderwerpen zijn geregeld:

- milieubeleidsuitgangspunten van de organisatie;
- concrete maatregelen die de opdrachtnemer heeft getroffen of gaat treffen om de milieubelasting van de **bedrijfsprocessen** die verband houden met de uitvoering van de opdracht te verminderen of te voorkomen, in elk geval ten aanzien van [x];
- hoe bovenstaande milieuaspecten van de organisatie worden gemonitord en geherwaardeerd als basis voor continue verbetering met specifieke aandacht voor de in deze criteria opgenomen milieuaspecten;
- hoe aandacht wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van medewerker(s) en toeleverancier(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten; dat naleving van de op de verlangde prestatie(s) geldende milieuwetgeving is geborgd.

Verificatie

- ISO 14001-certificaat, EMAS-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat;
- verklaring dat de milieuzorg een structureel onderdeel uitmaakt van de dagelijkse bedrijfsvoering, van een onafhankelijke auditor, accountant of (geaccrediteerde) certificatie-instelling met aantoonbare kennis van zaken;
- of gelijkwaardig.

3.10.4 Milieu-impact onkruidbestrijding op verhardingen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 044.06

Eis

Dit criterium is van toepassing indien volgens het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden, chemische onkruidbestrijding niet toelaatbaar is. Gedurende de contractperiode moet het aantal werkronde mechanische onkruidbestrijding beperkt blijven tot:

- voor de heteluchtmethode maximaal 6 werkronde per jaar;
- voor de overige mechanische methoden maximaal 4 werkronde per jaar; Of de opdrachtnemer dient aan te tonen dat er niet meer dan 350 kg aardgas (of vergelijkbaar broeikaseffect) per hectare per jaar wordt ingezet op verhardingen.

Verificatie

- Certificaat Barometer Duurzaam Terreinbeheer Niveau Zilver of Goud.
- Overige documentatie, waaruit blijkt dat:
  - Externe audits waarin steekproefsgewijs wordt gecontroleerd dat er geen bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt;
  - Administratieve controle dat de chemievrije werkwijze in de onderhoudscontracten en opdrachten expliciet staat opgenomen;
  - Voor het aantonen van een maximale hoeveelheid werkronde per jaar: administratieve audit op basis van de registraties van mechanische onkruidbestrijding op verhardingen conform de gestelde criteria;
  - Niet meer dan 350 kg aardgas (of vergelijkbaar broeikaseffect) per hectare per jaar wordt ingezet op verhardingen: administratieve controle van het totale verbruik door onkruidbestrijdingsapparatuur in relatie tot machine-efficiëntie op basis van de hoeveelheid brandstof per hectare plaats zal vinden.
- Of gelijkwaardig.

3.10.5 Plan van aanpak Plaagdierbeheersing

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** CB
- **Criteriumcode:** 044.08

Eis

De opdrachtnemer stelt binnen een half jaar na opdracht, in samenspraak met de opdrachtgever, een plan van aanpak op waarin wordt vastgelegd hoe, gedurende de contractperiode en binnen de kaders van het contract, de principes van integrated pest management (IPM) in praktijk worden gebracht.

In het plan van aanpak worden ten minste de volgende onderwerpen meegenomen:

- Schoonmaakwerkzaamheden;
- Afval en afvalscheiding (wegnemen van voedsel);
- Energie- en watergebruik (voor thermische bestrijding);
- Gebruik van biociden;
- Monitoring plaagdieren;
- Communicatie met gebruikers.

Voor deze onderwerpen worden doelstellingen vastgesteld en worden maatregelen geformuleerd (zowel voor de eigenaar/opdrachtgever als voor de uitvoerder/opdrachtnemer) om de doelstellingen te realiseren. Ter informatie wordt hieronder een overzicht gegeven van de eisen in dit document en de codes waarmee deze eisen opgenomen zijn in de MVI-criteriatool.

Productgroep	Criterium	Code
Civiele constructies	Duurzaam ontwerp houten constructie	029.01
Civiele constructies	Duurzaam ontwerp staalconstructie	029.02
Civiele constructies	Duurzaam hout	029.07
Civiele constructies	Milieuvriendelijke smeermiddelen voor bewegingswerken	029.12
Conserveringswerken	Oplosmiddelarme conserveringssystemen	030.01
Conserveringswerken	Producten met lood- of chromaathoudende pigmenten	030.02
Conserveringswerken	Leveren beheer- en onderhoudsplan	030.04
Conserveringswerken	Milieumanagementsysteem	030.07
Openbare verlichting	Toepassen ledverlichting	033.01
Openbare verlichting	Levensduur ledsysteem	033.02
Openbare verlichting	Dimbare OVL-installatie	033.03
Openbare verlichting	Lichthinder wordt beperkt	033.04
Straatmeubilair	Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): meer dan 5% kunststof	035.01
Straatmeubilair	Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen: kunststofonderdelen voorzien van markering	035.02
Straatmeubilair	Straatmeubilair (incl. Speeltoestellen): verven	035.03
Straatmeubilair	Duurzaam hout	035.05
Straatmeubilair	Speeltoestellen - kunststof	035.10
Gemalen	Energierendement van systeem	037.01
Gemalen	Energierendement van systeemdelen	037.03
Gemalen	Smeeroliën en hydraulische vloeistoffen	037.04
Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling	Ecotoxiciteit chemicaliën	038.01
Mobiele werktuigen uitbesteding	Emissie-eisen mobiele dieselwerktuigen met variabel toerental	040.01
Mobiele werktuigen uitbesteding	Milieumanagementsysteem	040.03
Mobiele werktuigen uitbesteding	Training in het nieuwe draaien	040.04
Mobiele werktuigen uitbesteding	Onderhoud gebruikte mobiele werktuigen	040.07
Verkeersregelinstallaties	Diminrichting in regeltoestel	041.01
Verkeersregelinstallaties	Energiezuinige lichtbronnen	041.02
Verkeersregelinstallaties	Energiezuinige lampen voor scheepvaartseinen	041.04
Groenvoorzieningen	Vakbekwaam ontwerper en beheerder groenvoorziening	043.01
Groenvoorzieningen	Verwerven van bloembollen	043.02
Groenvoorzieningen	Boomkwekerijproducten van een genetische kwaliteit (buitenstedelijk)	043.04
Groenvoorzieningen	Meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen (incl. sport- en speelvelden)	043.06
Groenvoorzieningen	Ongewenste kruiden, ziekten en plagen (excl. sport- en speelvelden)	043.07
Groenvoorzieningen	Duurzaam ontwerp groenvoorziening	043.09
Groenvoorzieningen	Plan en rapportage bemesting, bodemverbetering en bestrijding	043.11
Reiniging openbare ruimte	Verwijderen van graffiti met hogedrukwaterreiniger	044.01
Reiniging openbare ruimte	Ervaring met integraal plaagdiermanagement (IPM)	044.03
Reiniging openbare ruimte	Milieumanagementsysteem	044.04
Reiniging openbare ruimte	Minder milieu-impact onkruidbestrijding op verhardingen	044.06
Reiniging openbare ruimte	Plan van aanpak Plaagdierbeheersing	044.08